

ΟΜΗΡΟΥ ΟΔΥΣΣΕΙΑ – Α΄ ΓΥΜΝΑΣΙΟΥ

ΓΡΑΠΤΗ ΩΡΙΑΙΑ ΕΞΕΤΑΣΗ ΤΕΤΡΑΜΗΝΟΥ
ΕΞΕΤΑΖΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑ: ΑΡΧΑΙΑ ΕΛΛΗΝΙΚΑ (ΑΠΟ ΜΕΤΑΦΡΑΣΗ) – ΟΜΗΡΟΥ ΟΔΥΣΣΕΙΑ
ΤΑΞΗ: Α΄ ΓΥΜΝΑΣΙΟΥ

Όνοματεπώνυμο: .....

Κείμενο: Ραψωδία π, στ. 196-241

196 Το έργο της τελειώνοντας, απομακρύνθηκε η θεά· ο Οδυσσεύς όμως προχωρούσε τώρα στην καλύβα. Τον είδε ο γιος του κι έμεινε έκθαμβος, γύρισε αλλού το βλέμμα του με δέος, μήπως του φανερώθηκε κάποιος θεός.

200 Κι όπως του μίλησε, πέταξαν σαν πουλιά τα λόγια του:
«Αλλιώτικος φαντάζεσαι τώρα, ξένη, παρ' ό,τι πριν·
άλλα τα ρούχα σου, άλλαξε και το δέρμα σου.

205-6 θυσία ευχάριστη, δώρα από δουλεμένο μάλαμα. / Μόνο ελέησέ μας.»
Ανίσως είσαι ένας θεός απ' όσους τον απέραντο ουρανό κρατούν, σπλαχνίσου μας, κι εμείς θα σου προσφέρουμε

210 Πήρε τον λόγο τότε κι αποκρίθηκε βασανισμένος ο Οδυσσεύς και θεός:
«Όχι, θεός δεν είμαι, πώς με φαντάστηκες αθάνατο;
Είμαι ο πατέρας ο δικός σου· που εσύ για χάρη του στενάζεις
και πολλά υποφέρεις, σηκώνοντας τα βάρη από βίαιες πράξεις
άλλων ανδρών.»

215 Μιλώντας, φίλησε τον γιο του κι άφησε να κυλήσουνε από τις παρειές
στο χώμα δάκρυα, που πριν με τόση επιμονή τα συγκρατούσε.

220 Αλλά ο Τηλέμαχος δεν ήθελε να το πιστέψει πως έβλεπε μπροστά του
τον πατέρα του, γι' αυτό πήρε ξανά τον λόγο και του μίλησε:
«Όχι, δεν είσαι ο Οδυσσεύς εσύ, δεν είσαι εσύ ο πατέρας μου·

217-8 ένας θεός θα με μαγεύει, για να στενάζω και να οδύρομαι / ακόμη πιο πολύ.

220 Γιατί δεν θα μπορούσε κανείς θνητός, με το δικό του το μυαλό,
να φανταστεί το έργο αυτό· εκτός κι αν τον συνέτρεχε

221-2 κάποιος θεός που εύκολα, αν θέλει, κάνει τον γέρο νέο / και τον νέο γέρο.
Εσύ πρωτότερα ήσουν γέρος, ντυμένος με άσχημα κουρέλια,
και τώρα μοιάζεις στους θεούς που τον απέραντο ουρανό κρατούν.»

225 Του αντιμίλησε έπειτα ο Οδυσσεύς πολυμήχανος:
«Τηλέμαχε, όχι, δεν σου πρέπει με τον πατέρα σου στο πλάι,
να αποθαυμάζεσαι τόσο πολύ και να αμφιβάλεις.

230 Δεν πρόκειται άλλος Οδυσσεύς να φτάσει εδώ·
είναι μπροστά σου και είμαι εγώ· που πάτησα τα πατρικά μου χώματα
μετά από πάθη φοβερά κι από μεγάλη περιπλάνηση –
είκοσι χρόνια πάνε τώρα.

235 Το έργο αυτό που βλέπεις και θαυμάζεις, είναι της Αθηνάς που της αρμόζει
του πολέμου η λεία· εκείνη μ' έκανε όπως θέλει και μπορεί,
τη μια να μοιάζω με φτωχό ζητιάνο,

239 την άλλη νέος που φορεί στο σώμα του ωραία ρούχα.»

240 Μιλώντας, υποχώρησε και κάθισε, αλλά ο Τηλέμαχος

240 χύθηκε πάνω του οδυρόμενος, και βουρκομένος τώρα τον αγκάλιασε.
Τότε τους συνεπήρε και τους δυο του θρήνου ο ήμερος·

Ερωτήσεις

1. Τι υποθέτει ο Τηλέμαχος για τον «ξένο», όταν τον βλέπει να ξαναμπαίνει στην καλύβα μεταμορφωμένος από γέρο σε νέο; Είναι λογικές οι σκέψεις του ή όχι και γιατί;

4 Μονάδες

---

2. Με ποια επιχειρήματα προσπαθεί να πείσει ο Οδυσσεύς τον Τηλέμαχο ότι είναι ο πατέρας του; Είναι αρκετά για να τον πείσει ή όχι και γιατί;

(4 Μονάδες)

---

3. Κανονικά η αναγνώριση ανάμεσα σε δύο συγγενικά πρόσωπα γίνεται με «σημάδια» (αποδεικτικά στοιχεία της ταυτότητας). Γιατί η αναγνώριση του Οδυσσέα από τον Τηλέμαχο δεν μπορεί να γίνει με αυτόν τον τρόπο;

(4 Μονάδες)

4. Ποια στοιχεία πείθουν τελικά τον Τηλέμαχο ότι ο «ξένος» είναι ο πατέρας του; Να λάβετε υπόψιν στην απάντησή σας τα επιχειρήματα και τη συμπεριφορά του Οδυσσέα, καθώς και το γεγονός ότι τα δύο πρόσωπα έχουν βιολογική συγγένεια.

(4 Μονάδες)

5. Περιγράψτε τις εναλλαγές στη διάθεση/ψυχολογία και στα συναισθήματα του Τηλέμαχου από τη στιγμή που βλέπει τον μεταμορφωμένο Οδυσσέα μέχρι τη στιγμή που πείθεται ότι είναι ο πατέρας του.

(4 Μονάδες)